

BÁO CÁO

Về việc tổng kết 10 năm Luật Hòa giải ở cơ sở trên địa bàn tỉnh

Kính gửi: Bộ Tư pháp.

Thực hiện Quyết định số 527/QĐ-BTP ngày 11 tháng 4 năm 2023 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp về việc ban hành Kế hoạch tổng kết 10 năm thi hành Luật Hòa giải ở cơ sở (*viết tắt là HGOCS*), Ủy ban nhân dân tỉnh Kon Tum báo cáo tổng kết 10 năm thi hành Luật Hòa giải ở cơ sở trên địa bàn tỉnh, cụ thể như sau:

I. KẾT QUẢ THỰC HIỆN

1. Thực hiện trách nhiệm quản lý nhà nước trong công tác HGOCS

1.1. Ban hành văn bản chỉ đạo, hướng dẫn thực hiện Luật HGOCS

Trên cơ sở Quyết định số 2611/QĐ-BTP ngày 04 tháng 11 năm 2013 của Bộ Tư pháp về Kế hoạch triển khai thực hiện Luật HGOCS, Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Kế hoạch số 2921/KH-UBND ngày 16 tháng 12 năm 2013 về tổ chức thi hành Luật HGOCS trên địa bàn tỉnh Kon Tum. Các cơ quan, đơn vị, địa phương căn cứ Kế hoạch của Ủy ban nhân dân tỉnh đã chủ động xây dựng kế hoạch tổ chức thực hiện, đảm bảo phù hợp với tình hình thực tế, gắn với việc thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm của địa phương.

Đồng thời, để phát huy hơn nữa hiệu quả công tác HGOCS, góp phần giảm số lượng vụ việc phải chuyển đến các cơ quan nhà nước có thẩm quyền giải quyết; giữ gìn tình đoàn kết, gắn bó trong cộng đồng dân cư, Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Chỉ thị số 01/2014/CT-UBND ngày 24 tháng 01 năm 2014 về tăng cường công tác HGOCS; Kế hoạch số 1248/KH-UBND ngày 27 tháng 5 năm 2019 về thực hiện Đề án "Nâng cao năng lực đội ngũ hòa giải viên ở cơ sở giai đoạn 2019 - 2022" trên địa bàn tỉnh. Cùng với Kế hoạch công tác phổ biến, giáo dục pháp luật (viết tắt là PBGDPL), HGOCS, xây dựng cấp xã đạt chuẩn tiếp cận pháp luật (TCPL) hàng năm trên địa bàn tỉnh⁽¹⁾, Ủy ban nhân dân tỉnh tiếp tục chỉ đạo các cơ quan, đơn vị, địa phương chủ động tham mưu triển khai thực hiện hiệu quả công tác PBGDPL nói chung, công tác HGOCS nói riêng, đáp ứng yêu cầu trong tình hình thực tế qua hàng năm; có sự lồng ghép với kế hoạch phát triển kinh tế -

⁽¹⁾ Các Kế hoạch: số 28/KH-UBND ngày 05 tháng 01 năm 2023; số 336/KH-UBND ngày 07 tháng 02 năm 2022; 305/KH-UBND ngày 26 tháng 01 năm 2021; số 298/KH-UBND ngày 05 tháng 02 năm 2020; số 270/KH-UBND ngày 31 tháng 01 năm 2019; số 215/KH-UBND ngày 22 tháng 01 năm 2018; số 648/KH-UBND ngày 13 tháng 3 năm 2017; số 3122/KH-UBND ngày 31 tháng 12 năm 2015; số 3122/KH-UBND, ngày 31 tháng 12 năm 2015; số 27/KH-UBND, ngày 03 tháng 01 năm 2014.

xã hội, các chương trình, kế hoạch khác có liên quan thuộc phạm vi quản lý của ngành, địa phương.

Định kỳ hàng năm, Ủy ban nhân dân tỉnh đều chỉ đạo⁽²⁾ hoặc giao Sở Tư pháp có Văn bản hướng dẫn công tác HGOCS⁽³⁾ để các địa phương có cơ sở triển khai thực hiện, đảm bảo chất lượng, hạn chế đến mức thấp nhất tình trạng thực hiện mang tính hình thức, phong trào. Theo đó, các địa phương đã xây dựng, ban hành Kế hoạch, Văn bản triển khai thực hiện thuộc phạm vi quản lý; chỉ đạo Phòng Tư pháp, Ủy ban nhân dân cấp xã tiếp tục đẩy mạnh hoạt động HGOCS, rà soát, củng cố, kiện toàn, nâng cao năng lực cho đội ngũ công chức thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về HGOCS, tập huấn viên (*viết tắt là THV*), tổ hòa giải (*viết tắt là THG*) và hòa giải viên (*viết tắt là HGV*).

Chủ động hướng dẫn các địa phương tổ chức thực hiện, bám sát yêu cầu của Bộ Tư pháp và tình hình thực tế, như: Tổ chức thông tin, phổ biến về HGOCS trên hệ thống truyền thanh cấp xã⁽⁴⁾; cung cấp các vụ, việc hòa giải điển hình ở cơ sở; thực hiện thủ tục yêu cầu Tòa án công nhận kết quả hòa giải thành ở cơ sở; rà soát, đánh giá việc thực hiện các biện pháp HGOCS trong việc xử lý các vụ bạo lực gia đình đối với phụ nữ...

Việc xây dựng, ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn tổ chức thực hiện Luật HGOCS trên địa bàn tỉnh được triển khai kịp thời, đồng bộ, thống nhất và sát thực tiễn từ tỉnh đến cơ sở, tạo căn cứ và nền tảng trong tổ chức triển khai thực hiện, góp phần nâng cao hiệu quả công tác HGOCS trên địa bàn tỉnh.

1.2. Tình hình quán triệt, phổ biến, truyền thông về Luật HGOCS và các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành đến các đối tượng liên quan

Thực hiện Luật HGOCS, Ủy ban nhân dân tỉnh đã chỉ đạo các cơ quan, đơn vị, địa phương tổ chức phổ biến, giới thiệu ý nghĩa, vai trò của công tác HGOCS; những nội dung cơ bản của Luật HGOCS và các văn bản hướng dẫn thi hành bằng nhiều hình thức khác nhau, góp phần nâng cao nhận thức cho cán bộ, công chức và Nhân dân về công tác HGOCS, cụ thể:

⁽²⁾ Các Văn bản: số 987/UBND-NC ngày 17 tháng 5 năm 2016 về thực hiện công tác HGOCS năm 2016, Công văn số 877/UBND-NC ngày 03 tháng 4 năm 2017 về thực hiện công tác HGOCS năm 2017, Công văn số 661/UBND-NC ngày 23 tháng 3 năm 2018 về thực hiện công tác HGOCS năm 2018; số 779/UBND-NC ngày 16 tháng 3 năm 2020 về việc triển khai thực hiện Đề án "*Nâng cao năng lực đội ngũ hòa giải viên ở cơ sở giai đoạn 2019-2022*"; số 1531/UBND-NC ngày 20 tháng 5 năm 2022 về việc hướng dẫn triển khai công tác HGOCS; đánh giá, công nhận cấp xã đạt chuẩn TCPL năm 2022...

⁽³⁾ Các văn bản: số 98/STP-TTPL ngày 18 tháng 02 năm 2014 về việc triển khai thực hiện Chỉ thị số 01/2014/CT-UBND của Ủy ban nhân dân tỉnh; số 245/STP-TTPL ngày 17 tháng 4 năm 2015 về công tác hòa giải ở cơ sở năm 2015; số 441/STP-PBGDPL ngày 10 tháng 5 năm 2019 về công tác HGOCS năm 2019; số 1174/STP-PBGDPL ngày 18 tháng 8 năm 2021 về việc rà soát, củng cố, kiện toàn đội ngũ báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật, hòa giải viên ở cơ sở...

Ngoài ra, còn tăng cường hướng dẫn các địa phương chủ động củng cố, kiện toàn tổ hòa giải, hòa giải viên tại các văn bản hướng dẫn PBGDPL định kỳ hàng quý trong từng năm.

⁽⁴⁾ Công văn số 907/STP-PBGDPL ngày 10 tháng 12 năm 2015.

Sở Tư pháp tổ chức 01 hội nghị phổ biến kiến thức pháp luật cho hơn 100 công chức Phòng Tư pháp các huyện, thành phố và công chức Tư pháp - Hộ tịch cấp xã, trong đó giới thiệu những nội dung cơ bản của Luật HGOCS và Nghị định số 15/2014/NĐ-CP ngày 27 tháng 02 năm 2014 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật HGOCS. Phối hợp với Báo Kon Tum thực hiện Chuyên trang "*Pháp luật và Đời sống*" giới thiệu một số nội dung cơ bản của Luật HGOCS trong 03 số, phát hành 3.000 cuốn Thông tin "*Phổ biến, giáo dục pháp luật*". Ngoài ra, hàng năm thường xuyên tổ chức, lồng ghép phổ biến các nội dung về công tác HGOCS tại các hội nghị phổ biến pháp luật, lớp bồi dưỡng nghiệp vụ cho các đối tượng thuộc phạm vi quản lý tại cơ sở; đăng tải nhiều tin, bài liên quan trên Trang Thông tin điện tử PBGDPL tỉnh, Trang Thông tin điện tử của Sở Tư pháp.

Ủy ban Mặt trận tổ quốc Việt Nam tỉnh chú trọng triển khai, lồng ghép trong các hội nghị tập huấn, bồi dưỡng kiến thức pháp luật thuộc các chương trình, đề án về PBGDPL. Theo đó, đã phối hợp tổ chức 30 hội nghị cho hơn 9.500 lượt người là đại diện lãnh đạo các sở, ban ngành cấp tỉnh; đại diện Ban thường trực Ủy ban Mặt trận tổ quốc Việt Nam các huyện, thành phố; báo cáo viên pháp luật (*viết tắt là BCVPL*) cấp tỉnh; công chức Tư pháp cấp huyện, Tư pháp - Hộ tịch cấp xã, tổ trưởng THG, HGV và Nhân dân⁽⁵⁾.

Ban Dân tộc tích cực triển khai lồng ghép phổ biến Luật HGOCS trong các hội nghị phổ biến trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh. Theo đó, tổ chức 22 hội nghị phổ biến trực tiếp tại các xã trên địa bàn tỉnh với sự tham gia của 1.583 đại biểu. Đồng thời, tăng cường lồng ghép thông qua các hình thức cổ động trực quan lắp đặt 19 Panô tuyên truyền tại 19 xã; phát hành 2.000 tờ gấp phổ biến và tuyên truyền chính sách dân tộc tiếng song ngữ (*tiếng Việt và tiếng dân tộc thiểu số*); cấp phát 30 cái khẩu hiệu, 20 cái Poster tuyên truyền; 53 bảng tuyên truyền; tổ chức 09 cuộc thi tìm hiểu về chính sách dân tộc và pháp luật có liên quan đến vùng dân tộc thiểu số và miền núi tại các Trường Phổ thông dân tộc trú, Trường Phổ thông trung học và 04 hội thi tìm hiểu kiến thức pháp luật về tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống tại 4 huyện trên địa bàn tỉnh.

Hội Nông dân các cấp phối hợp với các ngành chức năng thường xuyên phổ biến, quán triệt Luật HGOCS lồng ghép với tuyên truyền pháp luật cho cán bộ, hội viên, nông dân gắn với việc hướng dẫn, giải thích cho nông dân, giúp nông dân tháo gỡ khó khăn vướng mắc, tự bảo vệ quyền lợi chính đáng, hợp pháp của mình thông qua các buổi sinh hoạt chi, tổ Hội; sinh hoạt Câu lạc bộ Nông dân với pháp luật; đăng tải trên Thông tin Nông dân Kon Tum; thông qua hệ thống loa truyền thanh tại các thôn, làng, tổ dân phố; các tờ tin, báo, tạp chí; thông qua các buổi hoà giải, qua các cuộc thi tìm hiểu pháp luật về đất đai, hôn nhân gia đình,

⁽⁵⁾ Bên cạnh đó, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các huyện, thành phố tổ chức 74 hội nghị cho hơn 10.500 lượt người tham dự là đại diện lãnh đạo Ủy ban nhân dân cấp xã, các phòng chuyên môn, đoàn thể cấp huyện, cấp xã; BCVPL cấp huyện; trưởng thôn, tổ dân phố, Trưởng Ban Công tác Mặt trận; HGV, TTVPL và Nhân dân. Ngoài ra, tăng cường phổ biến, quán triệt trên phương tiện thông tin đại chúng, qua hệ thống truyền thanh cơ sở cũng đem lại nhiều hiệu quả tích cực với 10.564 chương trình PBGDPL trên đài phát thanh của xã và tuyên truyền 18.738 tin bài trên phương tiện thông tin đại chúng.

an toàn giao thông, bảo vệ rừng... Kết quả trong 10 năm qua, các cấp Hội trong tỉnh đã tổ chức 14.326 buổi phổ biến cho 731.214 lượt người tham dự; trong đó có 9.654 buổi được thực hiện ở vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số cho 369.215 lượt cán bộ, hội viên - nông dân⁽⁶⁾.

Các địa phương đẩy mạnh tổ chức lồng ghép thông tin, giới thiệu Luật HGOCS và các văn bản hướng dẫn thi hành tại các đợt phổ biến pháp luật trực tiếp tại cơ sở và nhiều hình thức khác phù hợp, đem lại nhiều kết quả tích cực, tiêu biểu như: Thành phố Kon Tum⁽⁷⁾, Huyện Ngọc Hồi⁽⁸⁾, Huyện Đắk Tô⁽⁹⁾, Huyện Đắk Glei⁽¹⁰⁾, Huyện Đắk Hà⁽¹¹⁾...

Bên cạnh đó, nội dung Luật HGOCS và các văn bản liên quan cũng được các cơ quan, đơn vị, địa phương giới thiệu lồng ghép trong các cuộc họp giao ban định kỳ hàng tháng, sinh hoạt 15 phút đầu giờ hàng ngày, các cuộc họp Chi bộ và đoàn thể, sinh hoạt văn hóa, văn nghệ; cập nhật và đăng tải trên Trang/Cổng Thông tin điện tử của ngành, địa phương...

Công tác quán triệt, phổ biến Luật HGOCS được thực hiện nghiêm túc, thống nhất và đồng bộ; đảm bảo mục đích, yêu cầu và phù hợp với tình hình thực tiễn. Nhờ đó, nhận thức về vị trí, vai trò, ý nghĩa về công tác HGOCS và trách nhiệm được giao theo Luật HGOCS của các cấp, các ngành và Nhân dân được nâng lên, góp phần xây dựng tinh thần đoàn kết trong cộng đồng dân cư, giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, kịp thời ngăn ngừa các hành vi vi phạm pháp luật, ổn định an ninh trật tự xã hội, giảm bớt các vụ việc phải chuyển đến cơ quan có thẩm

⁽⁶⁾ Nét mới trong công tác phổ biến về Luật HGOCS, pháp luật những năm qua là việc tổ chức thi tìm hiểu pháp luật bằng hình thức sân khấu hoá ở các cơ sở Hội với nội dung phong phú được đông đảo nông dân tham gia hưởng ứng; nội dung các cuộc thi phần lớn do nông dân tự biên tự diễn trên cơ sở xuất phát từ nhu cầu tìm hiểu pháp luật ở cơ sở. Điển hình là Hội Nông dân huyện Ngọc Hồi tổ chức được 06 hội thi nông dân tìm hiểu pháp luật thu hút hơn 900 cổ động viên tham gia cổ vũ.

⁽⁷⁾ Thực hiện phổ biến lồng ghép về Luật HGOCS trong tổ chức 2.543 đợt phổ biến với 324.378 lượt người tham gia; qua hệ thống phát thanh từ thành phố đến các cơ sở được 103.110 giờ; cấp phát hơn 5.500 các tờ rơi, pano, áp phích và tài liệu bồi dưỡng nghiệp vụ hòa giải; các vụ việc hòa giải điển hình để đội ngũ đối với đội ngũ HGV học hỏi kiến thức, tiếp thu kinh nghiệm và ứng dụng vào xử lý trên thực tiễn tại địa phương mình.

⁽⁸⁾ Tổ chức 09 lớp Hội nghị tập huấn, bồi dưỡng, cập nhật kiến thức pháp luật về Luật HGOCS cho đội ngũ tập huấn viên (THV) cấp huyện, HGV và người dân; lồng ghép trong tổ chức 256 lớp tuyên truyền, phổ biến pháp luật với 12.724 lượt người dân tham dự.

⁽⁹⁾ Tổ chức 105 hội nghị tuyên truyền, trong đó lồng ghép phổ biến Luật HGOCS với trên 5.758 lượt người tham gia, xây dựng 240 tin, bài tuyên truyền gắn với các hoạt động về HGOCS thường xuyên phát trên các phương tiện truyền thông tại địa phương.

⁽¹⁰⁾ Tổ chức tại các xã, thị trấn được 12 hội nghị tập huấn, bồi dưỡng cho 1.998 lượt người tham dự.

⁽¹¹⁾ Tổ chức 03 đợt, 457 người tham gia là lãnh đạo các cơ quan, đơn vị, BCVP, cán bộ, công chức, viên chức cấp huyện và lãnh đạo Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn; phát hành tờ rơi, tờ gấp liên quan đến hoạt động HGOCS, các tình huống hòa giải thường gặp để hỗ trợ, tham khảo dành cho HGV thuộc các THG; 100% THG được cấp phát và hướng dẫn ghi chép Sổ theo dõi hoạt động HGOCS để ghi chép, theo dõi, lưu giữ thông tin các vụ, việc hòa giải. Đồng thời, chỉ đạo và giao Phòng Tư pháp chủ trì phối hợp với Ủy ban MTTQVN huyện, Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn tổ chức hội nghị để phổ biến, tuyên truyền Luật HGOCS đến cán bộ, công chức cấp xã; Trưởng ban Công tác Mặt Trận, trưởng thôn, HGV và Nhân dân trên địa bàn huyện; xây dựng cơ chế phối hợp giữa các cấp, các ngành trong việc trao đổi, cung cấp thông tin về hòa giải; bảo đảm triển khai thực hiện đồng bộ, có hiệu quả việc quản lý, thống nhất công tác triển khai thi hành Luật HGOCS với tổng số 15 đợt, 61.257 người tham gia.

quyền giải quyết, tiết kiệm đáng kể thời gian, kinh phí.

1.3. Nâng cao năng lực cho người làm công tác HGOCS

a) Xây dựng Đội ngũ THV: Việc xây dựng đội ngũ này được thực hiện kịp thời, đáp ứng yêu cầu theo quy định. Ở cấp tỉnh, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Quyết định số 731/QĐ-UBND ngày 04 tháng 10 năm 2019 về việc công nhận 05 THV cấp tỉnh; ở các huyện, thành phố cũng đã ban hành Quyết định về thành lập đội ngũ THV cấp huyện với tổng số 45 THV từ nguồn cán bộ, công chức được giao nhiệm vụ quản lý nhà nước về HGCS của Sở Tư pháp, Phòng Tư pháp, Ủy ban MTTQVN và các tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp cùng cấp đáp ứng đầy đủ các yêu cầu về tiêu chuẩn, khả năng, kiến thức pháp luật để thực hiện hướng dẫn, tổ chức bồi dưỡng nghiệp vụ, kỹ năng hòa giải cho HGV.

b) Công tác bồi dưỡng, nâng cao năng lực cho đội ngũ THV, HGV

- *Bồi dưỡng, tập huấn, hướng dẫn nghiệp vụ, kỹ năng HGOCS:* Nhiệm vụ này được quan tâm, triển khai đồng bộ từ tỉnh đến cơ sở và đảm bảo theo quy định tại Chương trình khung bồi dưỡng của Bộ Tư pháp. Cụ thể, Sở Tư pháp tổ chức 11 hội nghị phổ biến, lớp bồi dưỡng với hơn 800 đại biểu tham dự là THV cấp tỉnh, cấp huyện, các tổ trưởng THG và HGV⁽¹²⁾, đồng thời, phối hợp cử THV, HGV tham gia các hội nghị do Bộ Tư pháp tổ chức; Hội Nông dân tỉnh tổ chức 6 lớp cho 311 lượt cán bộ làm công tác hòa giải, giải quyết khiếu nại, tố cáo (*lồng ghép với tập huấn thực hiện Quyết định số 81/2014/QĐ-TTg*), cung cấp 271 bộ tài liệu về hòa giải và giải quyết khiếu nại, tố cáo, gần 500 quyển “Sổ tay phổ biến pháp luật” cho nông dân và hàng ngàn tờ gấp pháp luật về bảo vệ rừng; phòng, chống ma túy; khiếu nại, tố cáo, an toàn giao thông, bảo vệ môi trường... do Trung

⁽¹²⁾ Cụ thể:

Năm 2014: Tổ chức 01 hội nghị tập huấn kiến thức pháp luật về Hiến pháp năm 2013, Luật HGOCS cho hơn 100 công chức Tư pháp cấp huyện, Tư pháp - Hộ tịch cấp xã.

Năm 2015, Sở Tư pháp tổ chức 02 Hội nghị PBGDPL cho gần 100 đại biểu là HGV tại 02 huyện là Đăk Glei và Ngọc Hồi, trong đó tập trung vào các nội dung như Luật HGOCS, Luật Biên giới quốc gia...

Năm 2016, 2017, 2018: các hoạt động bồi dưỡng kiến thức pháp luật, nghiệp vụ cho THV, HGV chủ yếu thực hiện thông qua biên soạn, phát hành Đề cương, tài liệu hỏi đáp, tờ gấp...

Năm 2019, ban hành Kế hoạch số 14/KH-STP ngày 27 tháng 4 năm 2019; tổ chức 03 Hội nghị bồi dưỡng kiến thức pháp luật, nghiệp vụ HGOCS cho gần 200 đại biểu là THV, HGV, công chức Tư pháp - Hộ tịch ở trên địa bàn huyện Tu Mơ Rông, huyện Kon Plong, trong đó tập trung phổ biến, giới thiệu các quy định về khiếu nại, tố cáo (*Luật Khiếu nại năm 2011, Luật Tố cáo năm 2018*), kỹ năng HGOCS và thảo luận tình huống pháp luật, hỏi - đáp trắc nghiệm pháp luật.

Năm 2020, ban hành Kế hoạch số 11/KH-STP ngày 18 tháng 3 năm 2020; tổ chức 03 Hội nghị bồi dưỡng cho gần 300 đại biểu là THV, HGV, công chức Tư pháp - Hộ tịch trên địa bàn huyện Đăk Glei, Ngọc Hồi và Ia HDrài, trong đó tập trung phổ biến, giới thiệu kiến thức pháp luật về hôn nhân và gia đình, phòng chống bạo lực gia đình, an toàn giao thông, phòng, chống tham nhũng, kỹ năng HGOCS...

Năm 2021, ban hành Kế hoạch 27/KH-STP ngày 01 tháng 6 năm 2021; tuy nhiên, do ảnh hưởng dịch Covid-19 nên việc tổ chức lớp bồi dưỡng, tập huấn được tạm dừng thực hiện.

Năm 2022, ban hành Kế hoạch số 22/KH-STP ngày 25 tháng 3 năm 2022; tổ chức 02 lớp bồi dưỡng nghiệp vụ HGCS năm 2022 cho các đối tượng là công chức Tư pháp huyện, Tư pháp - Hộ tịch, THV, HGV trên địa bàn huyện Kon Plông, Ngọc Hồi, Đăk Glei với gần 100 người tham dự. Trong đó, tập trung bồi dưỡng chuyên môn, tập huấn nghiệp vụ về công tác HGOCS, phương pháp, kỹ năng tập huấn; trao đổi, thảo luận về khó khăn, vướng mắc, bất cập tại cơ sở...

Ngoài ra, Sở Tư pháp còn tăng cường tổ chức trong các hội nghị phổ biến kiến thức pháp luật; các lớp bồi dưỡng về chuẩn TCPL hàng năm, trong đó chú trọng lồng ghép cho các đối tượng là tập huấn viên, hoà giải viên cũng đem lại hiệu quả tích cực.

ương Hội biên soạn và cấp phát⁽¹³⁾; Huyện Sa Thầy tổ chức 04 Hội nghị tập huấn, bồi dưỡng kỹ năng, nghiệp vụ HGOCS cho đại diện lãnh đạo Ủy ban nhân dân, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các xã, thị trấn, công chức Tư pháp - Hộ tịch, công chức Địa chính - Xây dựng, Tổ trưởng, Tổ phó THG với 611 lượt người tham gia; Huyện Đăk Tô tổ chức 03 lớp bồi dưỡng kỹ năng HGOCS và các vấn đề liên quan cho 465 HGV; Huyện Đăk Hà tổ chức 04 hội nghị tập huấn kiến thức pháp luật, bồi dưỡng nghiệp vụ HGOCS với 897 người tham gia, cấp phát 1.314 bộ tài liệu bồi dưỡng nghiệp vụ hòa giải cho 1.314 HGV...

Việc bồi dưỡng được đổi mới, nâng cao chất lượng theo hướng giới thiệu văn bản bằng xây dựng bài giảng điện tử, trình chiếu silde kết hợp hình ảnh, tư liệu minh họa; phân chia nhóm đối tượng gắn với xử lý, giải quyết tình huống cụ thể; chú trọng bồi dưỡng về kỹ năng HGCS như: kỹ năng tiếp cận đối tượng để nắm bắt thông tin vụ việc về hòa giải, kỹ năng xem xét xác minh vụ việc, tìm mâu thuẫn xung đột và lợi ích cốt lõi, kỹ năng tra cứu tìm kiếm văn bản pháp luật... Kết hợp với phương pháp trao đổi, tương tác hai chiều, báo cáo viên, THV đã cùng với các HGV tìm hiểu, chia sẻ những phương pháp, kỹ năng, trao đổi những khó khăn, vướng mắc trong công tác HGOCS... Qua đó, trang bị cho các HGV những kiến thức pháp luật cần thiết, kỹ năng, nghiệp vụ về hòa giải để vận dụng linh hoạt trong việc thực hiện nhiệm vụ HGOCS, góp phần tăng tỷ lệ hòa giải thành, giảm đơn thư khiếu nại, tố cáo, giữ gìn tình làng nghĩa xóm, đoàn kết cộng đồng, phòng ngừa vi phạm pháp luật trong cộng đồng dân cư.

- *Tổ chức các Hội thi HGV giỏi*: Ủy ban nhân dân tỉnh đã ban hành các Kế hoạch, văn bản⁽¹⁴⁾ chỉ đạo tổ chức các Hội thi HGV giỏi tỉnh Kon Tum lần thứ IV, năm 2016 và lần thứ V, năm 2023. Hội thi đã góp phần thực hiện có hiệu quả Luật HGOCS và các văn bản hướng dẫn thi hành cũng như nâng cao ý thức của toàn xã hội về vị trí, vai trò và ý nghĩa của công tác HGOCS trong thực tiễn đời sống. Đây cũng là dịp để các HGV trao đổi kinh nghiệm trong hoạt động HGOCS, góp phần đánh giá thực trạng trình độ, năng lực của đội ngũ HGV, từ đó đề ra các biện pháp, giải pháp nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về HGOCS tại địa phương. Kết quả, trong năm 2016, Hội thi tại cấp tỉnh đã được tổ chức thành công và đã trao 01 giải Nhất, 02 giải Nhì, 03 giải Ba và 03 giải Khuyến khích cho 10 đội thi của 10 huyện, thành phố. Trên cơ sở đó, đã cử 01 đội thi xuất sắc tham dự vòng sơ khảo khu vực miền Trung - Tây Nguyên Hội thi HGV giỏi toàn quốc lần thứ III do Bộ Tư pháp tổ chức; kết quả, đội thi HGV giỏi tỉnh Kon Tum đạt giải Khuyến khích và 01 giải phụ (*Đội có phần thi xử lý tình huống xuất sắc nhất*).

⁽¹³⁾ Ngoài ra, phối hợp với Trung ương Hội tổ chức 8 lớp tập huấn bồi dưỡng cho 750 cán bộ cơ sở (lồng ghép với tập huấn thực hiện Quyết định số 81/2014/QĐ-TTg), 01 lớp bồi dưỡng cho 70 đồng chí là cán bộ Hội Nông dân tỉnh, cán bộ và Ủy viên BCH HND các huyện, thành phố (Lồng ghép với tập huấn bồi dưỡng nghiệp vụ công tác Hội); phối hợp với Trường chính trị tỉnh mở 6 lớp tập huấn bồi dưỡng cho 513 cán bộ chủ chốt cấp cơ sở (lồng ghép với bồi dưỡng lý luận chính trị và nghiệp vụ công tác Hội).

⁽¹⁴⁾ Năm 2016: Kế hoạch số 520/KH-UBND ngày 17 tháng 3 năm 2016 về tổ chức Hội thi Hòa giải viên giỏi tỉnh Kon Tum - lần thứ 4 năm 2016; Quyết định số 335/QĐ-UBND ngày 04 tháng 4 năm 2016 về thành lập Ban Tổ chức Hội thi...

Năm 2023: Kế hoạch số 2010/KH-UBND ngày 29 tháng 6 năm 2023 về tổ chức Hội thi Hòa giải viên giỏi tỉnh Kon Tum - lần thứ V năm 2023; Quyết định số 359/QĐ-UBND ngày 01 tháng 8 năm 2023 về thành lập Ban Tổ chức, Tổ Thư ký giúp việc...

Trong năm 2023, Sở Tư pháp - Cơ quan Thường trực Ban Tổ chức Hội thi đã ban hành kịp thời, đầy đủ các văn bản hướng dẫn, tổ chức liên quan đến Hội thi; Hội thi ở cấp tỉnh đã tổ chức thành công trong tháng 8 năm 2023 với sự tham gia thi của 10 đội thi đến từ 10 huyện, thành phố.

- *Hoạt động biên soạn, phát hành các tài liệu bồi dưỡng nghiệp vụ dành cho THV, HGV*: Việc cung cấp thông tin pháp luật, tài liệu pháp luật là một trong những nhiệm vụ quan trọng nhằm nâng cao hiệu quả công tác HGOCS. Tài liệu bao gồm đề cương, sổ tay nghiệp vụ hòa giải, sách hỏi - đáp pháp luật, tờ gấp... Theo đó, Sở Tư pháp đã biên soạn, in ấn, cấp phát miễn phí hơn hàng ngàn bộ tài liệu thông qua tổ chức các lớp bồi dưỡng hàng năm; đặc biệt, năm 2015, năm 2022 đã tổ chức biên soạn, phát hành đến từng THG, Ủy ban nhân dân cấp xã 02 tập Tài liệu "*Sổ tay Tìm hiểu pháp luật về công tác HGOCS*" dưới hình thức hỏi - đáp và một số tình huống hòa giải điển hình trong thực tế để HGV tham khảo, vận dụng trong quá trình hòa giải; đăng tải kịp thời các tài liệu bồi dưỡng⁽¹⁵⁾ do Bộ Tư pháp phát hành trên Trang Thông tin điện tử Sở Tư pháp, Trang Thông tin điện tử PBGDPL tỉnh Kon Tum nhằm cung cấp đa dạng, thường xuyên nguồn tài liệu cho đội ngũ THV, HGV phục vụ công tác tìm hiểu, khai thác và sử dụng. Các huyện, thành phố cũng đã chú trọng biên soạn, cung cấp các tài liệu bồi dưỡng nghiệp vụ cho THV, HGV thuộc địa bàn quản lý. Việc biên soạn các tài liệu bồi dưỡng được đổi mới, chất lượng được chú trọng; nội dung theo hướng ngắn gọn, dễ hiểu, dễ thực hiện, bám sát các quy định có liên quan⁽¹⁶⁾ và phù hợp với yêu cầu thực tế tại địa phương; nhân bản, cấp phát đến tận tay đội ngũ THV và HGV.

Hàng năm, Sở Tư pháp còn chủ động biên soạn, phát hành Đề cương phổ biến, giới thiệu các văn bản luật mới thông qua hoặc mới có hiệu lực thi hành theo định kỳ hàng quý, hàng trăm ngàn tài liệu hỏi - đáp pháp luật, tờ gấp các loại... trong đó trọng tâm là các văn bản luật, văn bản pháp luật mới, chuyên môn thuộc phạm vi quản lý của ngành; các ấn phẩm Thông tin PBGDPL (6.000 - 6.600 cuốn/năm), Tập san Tư pháp (2.800 - 3.200 cuốn/năm); đăng tải hàng chục ngàn tin bài, trên Trang thông tin điện tử PBGDPL tỉnh, Trang Thông tin điện tử Sở Tư pháp nhằm cung cấp, cập nhật kiến thức pháp luật phục vụ công tác HGOCS cho TTV, HGV cũng như nhu cầu tìm hiểu, nghiên cứu pháp luật của cán bộ, người dân. Đây cũng chính là hình thức được tăng cường, chú trọng thực hiện và đạt hiệu quả cao trong thời gian dịch bệnh Covid - 19 diễn biến phức tạp và kéo dài. Bên cạnh đó, công tác xây dựng, quản lý và khai thác Tủ sách pháp luật tại xã, phường, thị trấn cũng được tăng cường để có nguồn văn bản pháp luật cho các THV, HGV.

1.4. Hoạt động kiểm tra, tự kiểm tra công tác HGOCS: Hoạt động kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện công tác HGOCS tại địa bàn các huyện, thành phố

⁽¹⁵⁾ Các văn bản: số 895/STP-PBGDPL ngày 09 tháng 9 năm 2020 về cung cấp tài liệu bồi dưỡng nghiệp vụ HGOCS dành cho đội ngũ hòa giải viên; số 927/STP-PBGDPL ngày 16 tháng 9 năm 2020 về cung cấp tài liệu bồi dưỡng tập huấn viên của Sở Tư pháp.

⁽¹⁶⁾ Các Quyết định của Bộ trưởng Bộ Tư pháp: số 4077/QĐ-BTP ngày 31 tháng 12 năm 2014 về Chương trình khung bồi dưỡng kiến thức pháp luật, nghiệp vụ HGOCS cho HGV; số 1753/QĐ-BTP ngày 22 tháng 8 năm 2016 về Bộ tài liệu bồi dưỡng kiến thức pháp luật, nghiệp vụ HGOCS cho HGV.

được Ủy ban nhân dân tỉnh chỉ đạo Sở Tư pháp và Hội đồng phối hợp tỉnh duy trì thường xuyên thông qua việc hướng dẫn tổ chức tự kiểm tra việc thực hiện Luật HGOCS⁽¹⁷⁾; lồng ghép trong kiểm tra, triển khai công tác tư pháp⁽¹⁸⁾ hoặc lồng ghép trong kiểm tra công tác PBGDPL và hoạt động của Hội đồng phối hợp theo định kỳ hàng năm⁽¹⁹⁾. Qua đó nắm bắt tình hình tổ chức, hoạt động HGOCS và những tồn tại, hạn chế để có biện pháp khắc phục kịp thời, từng bước nâng cao hiệu quả công tác này. Các đơn vị, địa phương chú trọng thực hiện việc tự kiểm tra các nội dung thực hiện theo chức năng, nhiệm vụ được giao và tại địa bàn thuộc phạm vi quản lý; đồng thời báo cáo kết quả theo quy định.

Ngoài ra, Ủy ban nhân dân tỉnh đã ban hành Kế hoạch số 1989/KH-UBND ngày 28 tháng 6 năm 2023 về kiểm tra công tác PBGDPL; HGOCS; xây dựng cấp xã đạt chuẩn TCPL năm 2023. Theo đó, thành lập 01 Đoàn kiểm tra công tác PBGDPL, HGOCS, xây dựng cấp xã đạt chuẩn TCPL do Phó Chủ tịch Hội đồng phối hợp tỉnh làm Trưởng đoàn, các thành viên là Lãnh đạo Sở Tư pháp, đại diện một số thành viên Tổ Thư ký giúp việc, dự kiến tiến hành làm việc tại Huyện Đăk Glei, Kon Rẫy với đại diện Lãnh đạo Ủy ban nhân dân, Hội đồng phối hợp cấp huyện; đại diện Phòng Tư pháp, 05 đơn vị cấp xã, 02 THG và đại diện các tổ chức đoàn thể ở một số thôn trong tháng 8 năm 2023.

1.5. Tổ chức sơ kết, tổng kết công tác HGOCS

Việc sơ kết, tổng kết, báo cáo tình hình thi hành Luật HGOCS và các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành luôn được quan tâm thực hiện, đảm bảo về thời gian và chất lượng⁽²⁰⁾. Chế độ thống kê về tổ chức và hoạt động HGOCS được triển khai theo định kỳ 06 tháng, năm và năm chính thức theo đúng quy định.

Năm 2023 là năm thực hiện tổng kết 10 năm thực hiện Luật HGOCS, Ủy ban nhân dân tỉnh, Hội đồng phối hợp tỉnh cũng đã chú trọng chỉ đạo thực hiện ngay từ đầu năm tại Kế hoạch PBGDPL, Kế hoạch hoạt động của Hội đồng phối

⁽¹⁷⁾ Công văn số 502/STP-PBGDPL ngày 22 tháng 5 năm 2018.

⁽¹⁸⁾ Năm 2015, Sở Tư pháp tổ chức lồng ghép kiểm tra công tác PBGDPL, HGOCS, xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước với kiểm tra công tác thi đua - khen thưởng tại 02 huyện (*Đăk Tô, Đăk Hà*); năm 2016, Sở Tư pháp tổ chức lồng ghép kiểm tra công tác PBGDPL, HGOCS, xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước tại buổi làm việc giữa Lãnh đạo Ngành Tư pháp tỉnh và Lãnh đạo UBND cấp huyện về triển khai công tác Tư pháp năm 2016 tại 07 huyện (*Ia H'Drai, Kon Rẫy, Đăk Tô, Đăk Hà, Ngọc Hồi, Đăk Glei, Tu Mơ Rông*); năm 2018, năm 2019, Sở Tư pháp tổ chức lồng ghép kiểm tra công tác PBGDPL, HGOCS, chuẩn TCPL trong kiểm tra công tác Tư pháp năm 2018 tại 09 huyện, thành phố. Năm 2020, năm 2021, năm 2022, do tình hình dịch bệnh Covid-19 diễn biến phức tạp và kéo dài nên hoạt động kiểm tra, tự kiểm tra chủ yếu thực hiện thông qua báo cáo kết quả lồng ghép trong báo cáo công tác PBGDPL 06 tháng, năm.

⁽¹⁹⁾ Năm 2014, Hội đồng phối hợp tổ chức 02 đợt kiểm tra tại 07 Hội đồng phối hợp cấp huyện (*Đăk Glei, Ngọc Hồi, Sa Thầy, Tu Mơ Rông, Đăk Tô, Đăk Hà, Kon Plong*); năm 2015, Hội đồng phối hợp tổ chức kiểm tra công tác phổ biến, giáo dục pháp luật và hoạt động của Hội đồng phối hợp tại 02 huyện (*Kon Plong, Kon Rẫy*); năm 2018, Hội đồng phối hợp tỉnh kiểm tra tình hình tổ chức và hoạt động của Hội đồng phối hợp huyện Kon Plong và Đăk Tô; năm 2023, Hội đồng phối hợp PBGDPL tỉnh thành lập 01 Đoàn kiểm tra công tác PBGDPL, HGOCS, xây dựng cấp xã đạt chuẩn TCPL, dự kiến kiểm tra tại 02 đơn vị cấp huyện trong tháng 8 năm 2023.

⁽²⁰⁾ Sơ kết 03 năm, 05 năm thực hiện Luật HGOCS trên địa bàn tỉnh Kon Tum vào năm 2017, năm 2019; báo cáo kết quả tự kiểm tra tình hình thực hiện Luật HGOCS; báo cáo kết quả rà soát, đánh giá việc thực hiện các biện pháp HGOCS trong việc xử lý các vụ bạo lực gia đình đối với phụ nữ; báo cáo kết quả thực hiện thủ tục yêu cầu Tòa án công nhận kết quả hòa giải thành ở cơ sở; báo cáo tổng kết triển khai thực hiện Đề án "*Nâng cao năng lực đội ngũ HGV ở cơ sở giai đoạn 2019-2022*"; báo cáo tổng kết Chương trình phối hợp số 1258/CTPH-BTP-BTTUBTUMTTQVN ngày 24 tháng 4 năm 2009 giữa Bộ Tư pháp và Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam về tăng cường thực hiện công tác HGOCS...

hợp tình. Mặt khác, để đảm bảo sự thống nhất, có chất lượng, hiệu quả trong việc tổng kết kết quả thực hiện Luật HGOCS địa bàn tỉnh, Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Kế hoạch số 1679/KH-UBND ngày 06 tháng 6 năm 2023 để chỉ đạo các đơn vị, địa phương có liên quan tổ chức thực hiện theo chức năng, nhiệm vụ được giao; đồng thời, giao Sở Tư pháp - Cơ quan Thường trực Hội đồng phối hợp tỉnh theo dõi, đôn đốc, báo cáo kết quả thực hiện trên địa bàn tỉnh theo quy định.

1.6. Khen thưởng trong công tác HGOCS: Công tác khen thưởng về hoạt động HGOCS được các đơn vị, địa phương tổ chức lồng ghép vào hội nghị tổng kết công tác tư pháp hàng năm hoặc trong các phong trào thi đua xây dựng nông thôn mới, cuộc vận động tại cộng đồng dân cư, đặc biệt là cuộc vận động "*Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh*".

1.7. Bố trí nguồn lực cho tổ chức thực hiện Luật HGOCS

a) Đội ngũ cán bộ, công chức được giao nhiệm vụ quản lý nhà nước về HGOCS

Qua 10 năm triển khai thi hành Luật HGOCS, đội ngũ cán bộ, công chức thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về công tác HGOCS trên địa bàn tỉnh không ngừng được củng cố, kiện toàn, cơ bản đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ được giao và thực tế tại địa phương. Ở cấp tỉnh, Ủy ban nhân dân tỉnh giao cho Sở Tư pháp thực hiện chức năng tham mưu quản lý nhà nước về công tác HGOCS trên địa bàn tỉnh (*Phòng Xây dựng, Kiểm tra và Phổ biến pháp luật là đơn vị thuộc Sở Tư pháp, phân công công chức trực tiếp tham mưu thực hiện*). Ở cấp huyện, Ủy ban nhân dân cấp huyện giao Phòng Tư pháp cùng cấp thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về công tác HGOCS trên địa bàn (*Phòng Tư pháp phân công công chức Tư pháp trực tiếp tham mưu thực hiện*). Ở cấp xã, đội ngũ công chức Tư pháp - Hộ tịch được giao thực hiện nhiệm vụ tham mưu Ủy ban nhân dân cấp xã quản lý nhà nước về công tác HGOCS.

Bên cạnh đó, Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh cũng đã ban hành nhiều văn bản hướng dẫn triển khai thực hiện tốt công tác HGOCS, tiến hành phối hợp rà soát, củng cố kiện toàn đội ngũ quản lý công tác HGOCS, THG, HGV. Do vậy, đội ngũ cán bộ thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về HGOCS được kiện toàn; chất lượng đội ngũ cán bộ và các THG ở địa phương ngày càng được nâng cao.

b) Về kinh phí cho công tác PBGDPL

Thực hiện Thông tư liên tịch số 100/2014/TTLT-BTC-BTP ngày 30 tháng 7 năm 2014 của Bộ trưởng Bộ Tài chính, Bộ trưởng Bộ Tư pháp quy định việc lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách Nhà nước thực hiện công tác HGOCS, đồng thời để bảo đảm kinh phí cho công tác này tại địa phương, Hội đồng nhân dân tỉnh ban hành Nghị quyết số 32/2014/NQ-HĐND ngày 11 tháng 12 năm 2014; Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành Quyết định số 70/2014/QĐ-UBND ngày 19 tháng 12 năm 2014 quy định mức chi thực hiện công tác HGOCS trên địa bàn tỉnh Kon Tum. Đây là căn cứ quan trọng để các địa phương bố trí kinh phí hỗ trợ cho THG, HGV. Theo đó, các địa phương đã bố trí kinh phí thù

lao cho HGV, kinh phí hỗ trợ cho THG hoạt động; kinh phí tổ chức tập huấn, biên soạn và phát hành tài liệu cho THG, HGV..., qua đó góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác HGOCS (*cụ thể tại Phụ lục kèm theo Báo cáo này*).

c) Huy động nguồn lực xã hội cho công tác HGOCS: Công tác xã hội hóa hoạt động HGOCS được xem là một nhu cầu khách quan và là chủ trương lớn và đúng đắn của Đảng và Nhà nước nhằm huy động sức mạnh vật chất và tinh thần của toàn xã hội phục vụ cho công tác này, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả của hoạt động HGOCS trong cộng đồng. Tại tỉnh Kon Tum, công tác này đã và đang nhận được sự quan tâm của các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp và cá nhân. Tuy nhiên, kết quả đạt được chưa cao, mới chỉ dừng lại ở việc quán triệt, thông tin về mục đích, ý nghĩa của xã hội hóa công tác PBGDPL, chính sách hỗ trợ khi tham gia mà chưa huy động đông đảo được sự tham gia, hỗ trợ của cá nhân, tổ chức, nhất là các doanh nghiệp.

2. Sự phối hợp của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh, các tổ chức thành viên của Mặt trận với cơ quan Tư pháp trong công tác HGOCS

Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh phối hợp với Sở Tư pháp và các tổ chức thành viên của Mặt trận triển khai thực hiện công tác HGOCS; hướng dẫn Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp tăng cường phối hợp với cơ quan Tư pháp cùng cấp trong công tác này.

Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh hướng dẫn Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp huyện và cơ sở lồng ghép hoạt động HGOCS trong các phong trào thi đua, cuộc vận động tại cộng đồng dân cư nhằm gắn công tác HGOCS với nhiệm vụ phát triển văn hóa - xã hội của địa phương, đưa kết quả thực hiện công tác này thành một tiêu chí trong đánh giá thực hiện cuộc vận động, góp phần động viên, nhân rộng các mô hình, điển hình về HGOCS. Tích cực phối hợp với chính quyền vận động Nhân dân giải quyết các tranh chấp, mâu thuẫn trong gia đình, khu dân cư bằng biện pháp hòa giải; khuyến khích những thành viên của mình và những cá nhân có uy tín, có chuyên môn và kinh nghiệm hòa giải tham gia THG. Thường xuyên phối hợp với Sở Tư pháp trong công tác xây dựng, ban hành các văn bản chỉ đạo công tác HGOCS; biên soạn tài liệu cung cấp cho HGV; tăng cường hướng dẫn nghiệp vụ, tổ chức tập huấn, đào tạo, bồi dưỡng kỹ năng nghiệp vụ cho HGV; theo dõi, kiểm tra, định kỳ sơ kết, tổng kết, phản ánh kịp thời những khó khăn, vướng mắc đảm bảo kịp thời, chất lượng. Trong công tác kiểm tra, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp đã cử đại diện tham gia đoàn kiểm tra, phối hợp chuẩn bị các điều kiện và thực hiện kiểm tra theo kế hoạch. Trong việc thực hiện chức năng giám sát, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Việt Nam các cấp đã phối hợp với các cơ quan liên quan xây dựng kế hoạch giám sát, lồng ghép giám sát việc thực hiện pháp luật về HGOCS.

Ngoài ra, tại cấp xã, Ủy ban nhân dân cấp xã đã phối hợp với Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cùng cấp chỉ đạo Ban Công tác mặt trận, công chức Tư pháp - Hộ tịch và tổ trưởng tổ dân phố, trưởng thôn thường xuyên tiến hành rà soát, thống kê số lượng THG hiện có trên địa bàn; số lượng HGV cần được bổ sung, thay thế để thực hiện các thủ tục theo quy định. Đối với những địa bàn chưa

có THG, công chức Tư pháp - Hộ tịch đã chủ động phối hợp với Ban Công tác Mặt trận, tổ trưởng tổ dân phố, trưởng thôn thực hiện các thủ tục bầu HGV trên cơ sở đảm bảo số lượng, thành phần theo quy định.

3. Tổ chức và hoạt động HGOCS

3.1. THG và HGV: Công tác rà soát, củng cố, kiện toàn và phát triển THG, HGV được thực hiện kịp thời, thường xuyên và theo đúng quy định; số lượng, chất lượng THG, HGV ngày càng được nâng cao và đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới. Hiện nay, toàn tỉnh có 762 THG được thành lập tại thôn, tổ dân phố với 4.826 HGV⁽²¹⁾. Số lượng thành viên của mỗi THG trung bình từ 05-09 HGV/tổ, với thành phần là trưởng thôn, tổ trưởng tổ dân phố; trưởng ban công tác Mặt trận; chi hội trưởng chi hội phụ nữ, hội cựu chiến binh, hội nông dân, đoàn thanh niên; cán bộ hưu trí; già làng và một số người có uy tín trong cộng đồng dân cư...; trong đó có HGV nữ, HGV là người dân tộc thiểu số. HGV là những người có phẩm chất đạo đức, uy tín, có tinh thần trách nhiệm, nhiệt tình, tự nguyện tham gia công tác HGOCS; có khả năng thuyết phục, vận động Nhân dân, có hiểu biết pháp luật; được bầu, chọn công khai, dân chủ trong cộng đồng và có quyết định công nhận của Ủy ban nhân dân cấp xã.

3.2. Hoạt động hòa giải của THG: Theo số liệu thống kê của các huyện, thành phố, 10 năm qua, trên địa bàn tỉnh tiếp nhận 6.719 vụ việc, trong đó có 5.877 vụ việc hòa giải thành (*đạt tỷ lệ 87,46%*), 842 vụ việc hòa giải không thành (*đạt tỷ lệ 12,54%*). Qua báo cáo của các địa phương, những mâu thuẫn, tranh chấp phổ biến được HGOCS chủ yếu thuộc quan hệ dân sự, tranh chấp phát sinh từ quan hệ hôn nhân và gia đình, mâu thuẫn giữa các bên và các vụ việc khác phát sinh trong sinh hoạt cộng đồng dân cư.

Ngoài ra, thực hiện các Văn bản của Bộ Tư pháp về Sở theo dõi hoạt động HGOCS⁽²²⁾, Ủy ban nhân dân tỉnh đã chỉ đạo⁽²³⁾ Sở Tư pháp tổ chức in Sở theo dõi hoạt động HGOCS theo mẫu quy định và cấp phát đến từng THG để HGV kịp thời ghi chép, theo dõi hoạt động HGOCS.

4. Đánh giá chung

Qua 10 năm thực hiện Luật HGOCS trên địa bàn tỉnh, các cấp ủy Đảng, chính quyền, đoàn thể ngày càng nhận thức đầy đủ, toàn diện hơn về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của công tác HGOCS. Từ đó quan tâm hơn trong lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn, tổ chức thực hiện và tạo điều kiện tốt hơn cho công tác này. Hoạt động HGOCS đã đi vào nề nếp, thống nhất, hiệu quả và tiếp tục khẳng định được vị trí, vai trò quan trọng trong đời sống xã hội. Nguồn nhân sự phục vụ công tác HGOCS được rà soát, củng cố, kiện toàn và nâng cao chất lượng đã tạo điều kiện cho hoạt động quản lý nhà nước về HGOCS đi vào nề nếp và đạt hiệu quả. THG, HGV đã được củng cố, kiện toàn, thu hút được nhiều thành phần, lực lượng tham gia. HGV

⁽²¹⁾ Trong đó có 1.181 HGV nữ, 3.460 HGV là người đồng bào dân tộc thiểu số.

⁽²²⁾ Quyết định số 889/QĐ-BTP ngày 21 tháng 4 năm 2014, Công văn số 2454/BTP-PBGDPL ngày 26 năm 5 năm 2014.

⁽²³⁾ Công văn số 2469/UBND-KTTH ngày 30 tháng 9 năm 2014.

được tập huấn, bồi dưỡng nâng cao năng lực và nghiệp vụ công tác, chất lượng hòa giải ngày càng được bảo đảm. Tiêu chuẩn, số lượng HGV và thành phần của THG cơ bản bảo đảm đúng theo quy định của Luật HGOCS, thu hút được sự tham gia của người có uy tín, có kinh nghiệm trong cộng đồng dân cư.

Thông qua công tác này, các mâu thuẫn, tranh chấp nhỏ trong nội bộ cộng đồng dân cư cơ bản được giải quyết một cách kịp thời, hiệu quả, góp phần giữ gìn an ninh trật tự, an toàn xã hội, hạn chế tình trạng đơn thư khiếu nại, tố cáo, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân. Bên cạnh đó, thông qua hoạt động HGOCS đã góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động PBGDPL cho các tầng lớp Nhân dân, các quy định của pháp luật đã được đội ngũ HGV truyền tải, từ đó giúp người dân hiểu và chấp hành đúng các quy định của pháp luật, đặc biệt tại địa bàn vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn, đặc biệt khó khăn.

II. TỒN TẠI, HẠN CHẾ VÀ NGUYÊN NHÂN

1. Tồn tại, hạn chế và nguyên nhân

- Một số cấp ủy Đảng, chính quyền, đoàn thể ở một số nơi chưa nhận thức đầy đủ vai trò, trách nhiệm của mình trong việc chỉ đạo triển khai thực hiện công tác tư pháp ở cơ sở nói chung và công tác HGOCS nói riêng nên chưa quan tâm đúng mức, tạo điều kiện cho hoạt động của THG, HGV; chưa cân đối kinh phí hợp lý để hỗ trợ công tác này;

- Số lượng, tính chất, mức độ của các tranh chấp, mâu thuẫn thuộc phạm vi HGOCS ngày càng phức tạp. Kỹ năng, kinh nghiệm của một số công chức Tư pháp - Hộ tịch ở cấp xã hạn chế nên gặp không ít khó khăn trong thực hiện nhiệm vụ quản lý, hướng dẫn tổ chức và hoạt động HGOCS, nhất là vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Một bộ phận HGV còn hạn chế về kiến thức pháp luật, kỹ năng hòa giải, chưa biết vận dụng pháp luật để giải quyết các tình huống cụ thể khi cần thiết, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Công tác tập huấn, bồi dưỡng kiến thức pháp luật, nghiệp vụ HGOCS cho HGV nhiều lúc, nhiều nơi chưa thực hiện thường xuyên, nhất là trong thời gian dịch bệnh Covid-19 kéo dài. Do vậy, quá trình hòa giải gặp nhiều khó khăn và hiệu quả hòa giải ở một số nơi chưa đáp ứng được yêu cầu;

- Một số địa bàn có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn, đặc biệt khó khăn; trình độ dân trí, hiểu biết pháp luật hạn chế; phong tục, tập quán lạc hậu vẫn tồn tại nên việc thuyết phục, giải thích, hòa giải cho các bên hiểu là rất khó khăn. Đồng thời, một bộ phận người dân chưa nhận thức đúng về vị trí, vai trò, nhiệm vụ của tổ hòa giải, HGV; chưa tin tưởng vào hoạt động HGOCS nên chưa hợp tác với THG, HGV, muốn đến các cơ quan có thẩm quyền để giải quyết các mâu thuẫn, tranh chấp khi phát sinh;

- Chế độ thông tin, báo cáo của một số địa phương còn chậm so với yêu cầu, điều này gây ra một số khó khăn nhất định trong công tác thống kê cũng như theo dõi tình hình tổ chức và hoạt động HGOCS trên địa bàn tỉnh;

- Do thời gian dịch bệnh Covid-19 diễn biến phức tạp và kéo dài nên ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả, chất lượng của công tác HGOCS. Các mức chi hỗ trợ hoạt động của THG và thù lao hòa giải còn thấp, không đủ trang trải chi phí khi tham gia công tác HGCS, từ đó chưa là động lực mạnh mẽ, khích lệ HGV tham gia tích cực hoạt động HGCS;

- Hàng năm, địa phương đều chủ động bố trí kinh phí thực hiện công tác HGOCS theo quy định trong phạm vi dự toán ngân sách; đồng thời, có các giải pháp lồng ghép các hoạt động để sử dụng có hiệu quả các nguồn lực. Tuy nhiên, nguồn kinh phí này chưa thể bảo đảm thực hiện đầy đủ các quy định pháp luật về kinh phí hỗ trợ hoạt động của THG và mức chi thù lao theo vụ, việc cho HGV đã ban hành; mặt khác, địa phương cũng chưa thể khuyến khích được các tổ chức, cá nhân đóng góp, hỗ trợ cho hoạt động HGOCS theo tinh thần xã hội hóa.

2. Bài học kinh nghiệm

Thứ nhất, tăng cường, chú trọng công tác phổ biến, quán triệt sâu rộng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác HGOCS nhằm nâng cao nhận thức của toàn xã hội về vị trí, vai trò và tầm quan trọng của công tác này trong đời sống xã hội, để người dân lựa chọn sử dụng ngày càng nhiều hơn biện pháp hòa giải trong giải quyết các tranh chấp, mâu thuẫn.

Thứ hai, các cấp ủy, chính quyền cần nhận thức đầy đủ, đúng đắn, sâu sắc về chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đối với công tác HGOCS; cần nhìn nhận một cách toàn diện vị trí, vai trò và tầm quan trọng của công tác này để lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện tốt; Phát huy vai trò, trách nhiệm của cơ quan tư pháp ở cơ sở trong công tác HGOCS, nhất là trong việc phối hợp với Ủy ban MTTQVN và các tổ chức thành viên của Mặt trận để thực hiện tốt công tác này.

Thứ ba, thường xuyên rà soát, củng cố và kiện toàn THG phù hợp với đặc thù, thực tiễn của địa phương; có biện pháp, giải pháp phù hợp nhằm thu hút được nhiều thành phần, nhiều lực lượng tham gia vào công tác HGOCS; xây dựng đội ngũ HGV có uy tín, hiểu biết pháp luật, giàu kinh nghiệm, nhiệt huyết; chú trọng tập huấn, bồi dưỡng, trang bị kiến thức pháp luật, kỹ năng hòa giải cho đội ngũ HGV.

Thứ tư, định kỳ, thường xuyên kiểm tra, đánh giá hoạt động HGOCS; khen thưởng kịp thời những cá nhân, tập thể có thành tích xuất sắc, gương sáng điển hình trong công tác HGOCS.

Thứ năm, bố trí đủ nguồn lực hỗ trợ công tác HGOCS cũng như trong bồi dưỡng, tập huấn, đào tạo đội ngũ THV, HGV.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ VÀ GIẢI PHÁP

1. Đề xuất, kiến nghị: Để tiếp tục triển khai có hiệu quả công tác HGOCS, đề nghị Bộ Tư pháp, cụ thể:

1.1. Về hoàn thiện các quy định của pháp luật

- Điểm b khoản 3 Điều 419 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 quy định trong thời hạn chuẩn bị xét đơn yêu cầu, Thẩm phán được phân công xét đơn có quyền yêu cầu cơ quan, tổ chức cá nhân có thẩm quyền tiến hành hòa giải cung cấp cho Tòa án tài liệu... Như vậy, để thực hiện quyền yêu cầu cung cấp tài liệu làm cơ sở cho việc xét đơn yêu cầu của Thẩm phán đặt ra trách nhiệm của HGVS phải cung cấp tài liệu, song trách nhiệm này lại chưa được quy định tại Điều 10 Luật HGOCS.

Bên cạnh đó, theo quy định tại khoản 3 Điều 417 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 thì "*một trong các bên có đơn yêu cầu Tòa án công nhận*" là một trong các điều kiện công nhận kết quả hòa giải thành ngoài Tòa án. Tuy nhiên, Điều 25 Luật HGOCS quy định về thực hiện thỏa thuận hòa giải thành như sau: "*Các bên có trách nhiệm thực hiện thỏa thuận hòa giải thành. Trong quá trình thực hiện thỏa thuận hòa giải thành, nếu một bên vì sự kiện bất khả kháng không thể thực hiện được thì có trách nhiệm trao đổi, thỏa thuận với bên kia và thông báo cho hòa giải viên*". Như vậy, Luật HGOCS chỉ quy định về trách nhiệm của các bên trong thực hiện thỏa thuận hòa giải thành mà chưa quy định về quyền của mỗi bên trong việc đề nghị có biện pháp bảo đảm thực hiện thỏa thuận hòa giải thành, đó là yêu cầu Tòa án công nhận kết quả hòa giải thành.

Để bảo đảm thống nhất trong quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 và Luật HGOCS, đề nghị Bộ Tư pháp nghiên cứu đề tham mưu cơ quan có thẩm quyền sửa đổi, bổ sung Luật HGOCS theo hướng bổ sung nghĩa vụ của HGVS: "*Cung cấp tài liệu làm cơ sở cho việc xét đơn yêu cầu của đương sự khi được Tòa án yêu cầu*" và quyền của mỗi bên trong việc đề nghị có biện pháp bảo đảm thực hiện thỏa thuận hòa giải thành: "*Một trong các bên có quyền yêu cầu Tòa án công nhận kết quả hòa giải thành. Trình tự, thủ tục công nhận kết quả hòa giải thành được thực hiện theo quy định pháp luật về tố tụng dân sự*".

- Nhiều mức chi quy định tại Điều 4 Thông tư liên tịch số 100/2014/TTLT/BTC-BTP viện dẫn đến các văn bản quy phạm pháp luật khác. Tuy nhiên, một số văn bản quy phạm pháp luật được viện dẫn đã hết hiệu lực thi hành và được thay thế bằng các văn bản quy phạm pháp luật tương ứng. Mặt khác, nhằm hỗ trợ, khuyến khích, động viên các THG, HGVS tích cực tham gia, tiếp cận đầy đủ các vụ, việc mâu thuẫn, tranh chấp phát sinh tại địa phương, cơ sở, nhất là những vụ, việc HGVS phải mất nhiều công sức, chi phí đi lại để gặp gỡ các bên tranh chấp..., vì vậy, kiến nghị Bộ Tư pháp phối hợp Bộ Tài chính sửa đổi, bổ sung, thay thế Thông tư liên tịch số 100/2014/TTLT- BTC-BTP ngày 30 tháng 7 năm 2014 quy định việc lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước thực hiện công tác HGVS theo hướng quy định nâng mức chi hỗ trợ theo từng vụ, việc HGVS.

- Một số quy định trong Thông tư liên tịch số 100/2014/TTLT-BTC-BTP dẫn chiếu theo các quy định khác, như chi tổ chức đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng, tổ chức hội thảo, tọa đàm, khen thưởng... hiện nay đã được sửa đổi, bổ sung, thay thế, không còn phù hợp, vì vậy kiến nghị Bộ Tư pháp phối hợp Bộ Tài chính sửa

đổi, bổ sung, thay thế Thông tư liên tịch số 100/2014/TTLT-BTC-BTP cho phù hợp với thực tế, phù hợp với quy định hiện hành.

1.2. Về tổ chức thi hành Luật HGOCS: Thường xuyên tổ chức hoặc hỗ trợ kinh phí tổ chức tập huấn, bồi dưỡng chuyên sâu kiến thức pháp luật, nghiệp vụ, kỹ năng HGOCS; cung cấp nguồn tài liệu pháp luật đảm bảo phù hợp, lồng ghép, dẫn chứng tình huống thiết thực, cụ thể, sinh động, đa dạng các lĩnh vực cho đội ngũ HGV đặc thù vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng biên giới, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn, đặc biệt khó khăn của tỉnh Kon Tum.

2. Giải pháp

Một là, kết hợp chặt chẽ hoạt động HGOCS với công tác PBGDPL, vận động Nhân dân chấp hành pháp luật, xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh, quy chế dân chủ ở cơ sở và thực hiện chuẩn TCPL. Đây là cơ sở quan trọng để góp phần đảm bảo tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội ở địa phương, hạn chế các vụ việc tiêu cực và các xích mích xảy ra trong cộng đồng dân cư;

Hai là, thường xuyên củng cố, kiện toàn và nâng cao chất lượng THG, HGV thông qua việc rà soát số lượng, chất lượng đội ngũ HGV; chuẩn hóa các tiêu chuẩn, điều kiện để được công nhận là HGV; bồi dưỡng kiến thức pháp luật, kỹ năng, nghiệp vụ HGOCS; tạo điều kiện cho HGV giao lưu, học hỏi kỹ năng, kinh nghiệm hòa giải thông qua các hoạt động như Hội thi HGV giỏi...;

Ba là, thực hiện nghiêm túc, chất lượng chế độ thông tin, báo cáo; kiểm tra, sơ kết, tổng kết và khen thưởng đối với công tác HGOCS. Qua đó kịp thời nắm bắt thông tin về tình hình tổ chức và hoạt động HGOCS để đôn đốc, hướng dẫn, chỉ đạo sát sao; nhân rộng các cách làm hay, những mô hình hoạt động hiệu quả; thực hiện tốt việc sơ kết, tổng kết công tác HGOCS để kịp thời biểu dương, khen thưởng các tập thể và cá nhân có thành tích trong công tác này.

Trên đây là Báo cáo tổng kết 10 năm thi hành Luật Hòa giải ở cơ sở năm 2013 trên địa bàn tỉnh Kon Tum, Ủy ban nhân dân tỉnh Kon Tum báo cáo Bộ Tư pháp biết, tổng hợp./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ tịch, các PCT UBND tỉnh (biết);
- Sở Tư pháp;
- VP UBND tỉnh: PCVP Nguyễn Đức Ty;
- Lưu: VT, NC.TTTT, NĐB

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
QUỐC CHỦ TỊCH

Nguyễn Hữu Tháp